

Salo Aarnionsuo arkeologinen valvonta 2016

Ville Laakso
Timo Sepänmaa

Tilaja: Caruna Oy

Sisältö

Perustiedot	2
Yleiskartat	3
Valvonta	3
Menetelmät.....	4
Havainnot	4
Tulos	7
Arkistolähteet	7

Kansikuva: Timo Sepänmaa (oranssissa huomioliivissä) valvoo kaivutyötä.

Perustiedot

Alue: Salo, Lammentie 43:n kohdalla Aarnionsuon (mjrek 73410014) kivikautinen asuinpaikka, noin 3 km Salon keskustasta kaakkoon.

Tarkoitus: Valvoa maakaapeliojien koneellista kaivutyötä Aarnionsuon kivikautisella asuinpaikalla.

Työaika: 28.11.2016.

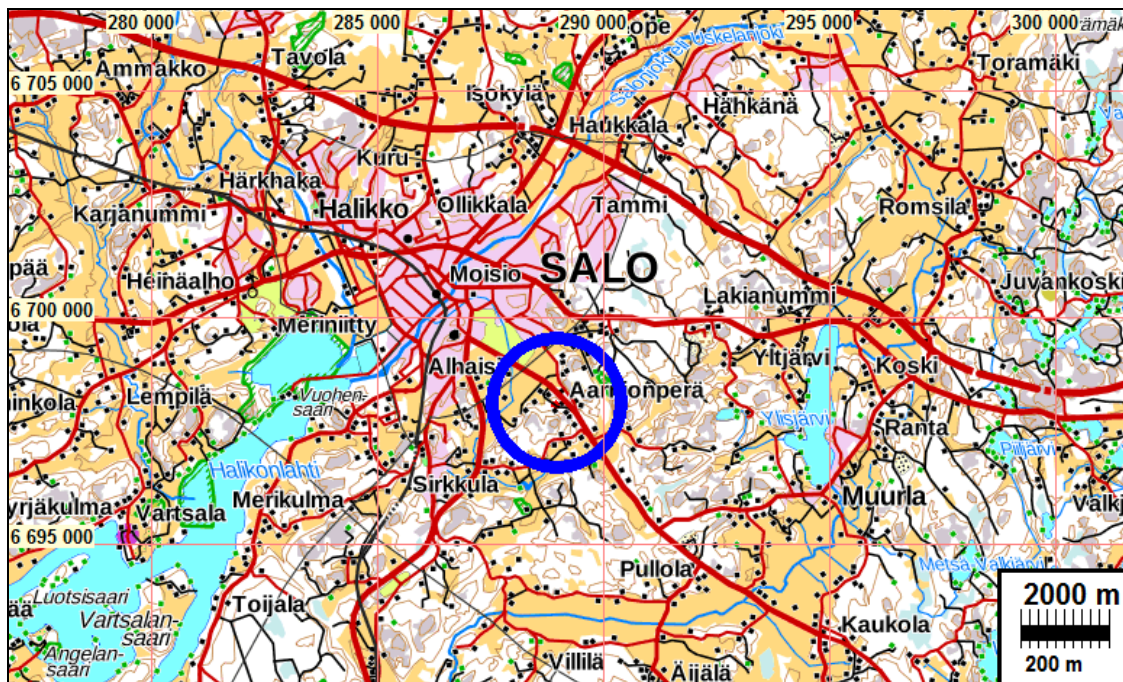
Kustantaja: Caruna Oy.

Tekijät: Mikroliitti Oy, Ville Laakso ja Timo Sepänmaa.

Tutkimuslupa: 24.10.2016 (MV/165/05.04.01.02/2016).

Aiemmat tutkimukset: Anna-Liisa Hirviluoto 1975 tarkastus, Eeva Raike 2001 inventointi, Taisto Karjalainen 2005 inventointi ja Katja Vuoristo 2005 koekaivaus.

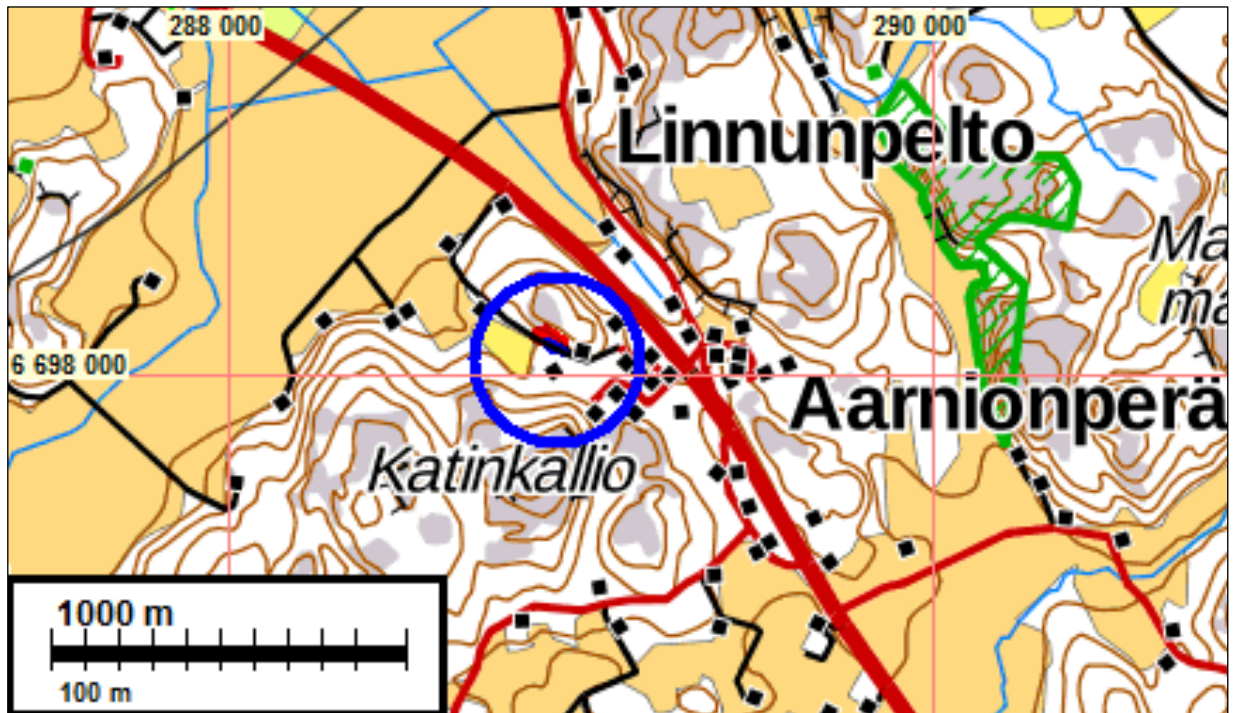
Tulokset: Valvonnassa ei havaittu mitään muinaisjäännykseen viittaavaa.

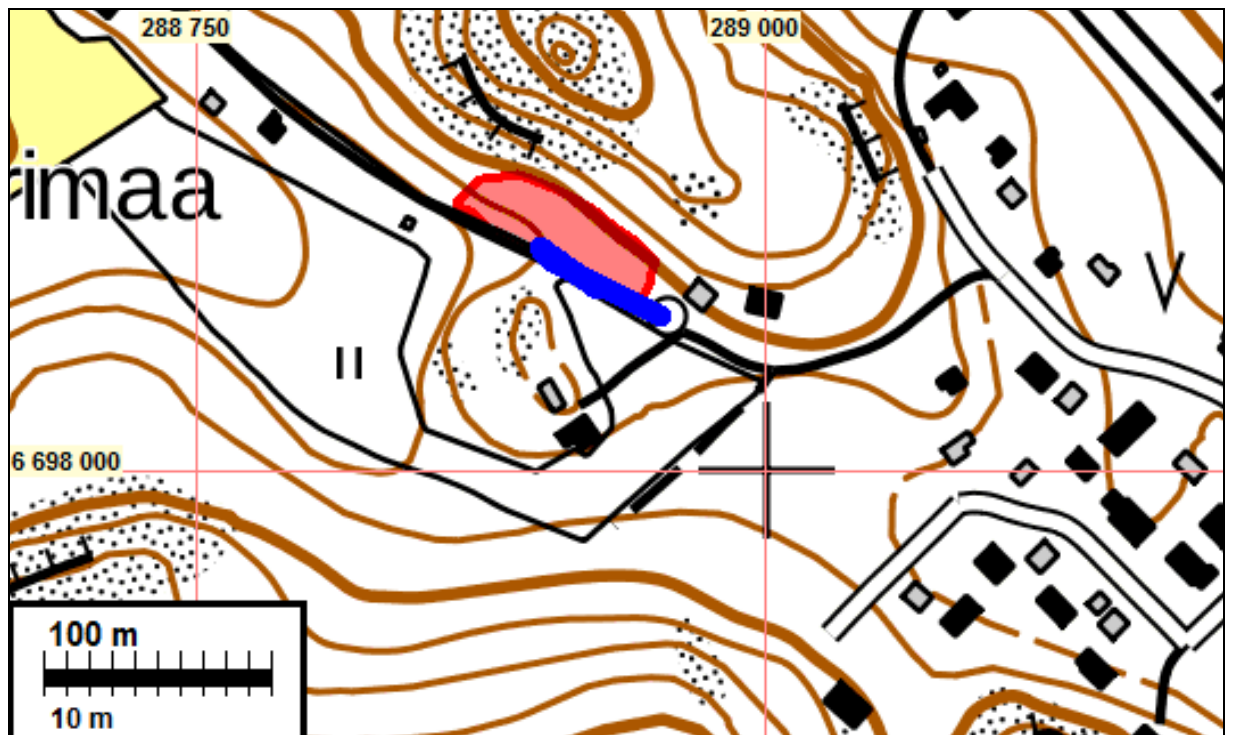
Tutkimusalue on sinisen ympyrän sisällä.

Selityksiä: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN-koordinaatistossa (Euref) ellei muuta mainittu. Maastokartat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta syksyllä v. 2016. Muinaisjäännyksrekisteri on tarkastettu 10/2016. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat digitaalisia. Valokuvat ovat tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä. Kohteiden numerointi on epävirallinen ja vain tämän raportin karttaviitteiksi.

Yleiskartat

Tutkimuskohteen sijainti (sinisen ympyrän sisällä).

Muinaisjäännösalue on merkitty punaisella – sinisellä viivalla on kuvattu arkeologisessa valvonnassa kaivettu maakaapeloija.

Valvonta

Caruna Oy toteuttaa sähkölinjojen maakaapelointia Salossa. Maakaapelilinjalla Aarnionperässä Lammentie 43:n kohdalla sijaitsee muinainmuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäännös, Aarniosuon kivikautinen asuinpaikka (Museoviraston muinaisjäännösrekisterin kohde 73410014). Varsinais-Suomen maakuntamuseo antoi maakaapelointihanketta koskevan lau-

sunnan 13.9.2016 (dnro MV/485/05.01.00/2016) ja edellytti siinä maakaapeloinnin kaivutyön muinaisjäännöksen kohdalla tehtäväksi arkeologin valvonnassa.

Caruna Oy tilasi valvonnan Mikrolitti Oy:ltä. Museovirasto myönsi tutkimusluvan muinaisjäännösalueella tehtävälle arkeologiselle valvonnalle 24.10.2016 (MV/165/05.04.01.02/2016). FT Ville Laakso ja Timo Sepänmaa valvoivat maakaapeleiden kaivutyön muinaisjäännösalueella 28.11.2016. Myöhäisestä ajankohdasta huolimatta olot olivat hyvät: maaperä oli kokonaan sula, eikä maassa ollut ripaus lunta vaikeuttanut kaivantojen tarkastelua tai dokumentointia.

Aarnionsuo kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Lammentien pohjoispuolella tasanteella jyrkän kallion eteläpuolella. Tälle alueelle asuinpaikka on rajattu vuoden 2005 inventoinnin ja koekuopituksen perusteella. Aikaisemmin asuinpaikan katsottiin sijaitsevan Lammentien eteläpuolella savisella peltoalueella, mistä on löytynyt kivikautiseen asuinpaikkaan viittaavia kiviesineitä. Vuonna 1975 Anna-Liisa Hirviluoto teki paikalla tarkastuksen, tuolloin hänelle luovutettiin pelolta löytyneitä kivitalltoja ja -hioimia sekä kvartsi-iskoksia. Eevan Raike teki paikalla tarkastuksen vuonna 2001 Salon kaupungin arkeologisessa inventoinnissa – uusia löytöjä ei tuolloin tullut esille.

Vuonna 2005 Museovirasto teki alueella Aarnioperän asemakaavan valmisteluun liittyviä tutkimuksia. Taisto Karjalainen inventoi aluetta laajemmin ja havaitsi uuden löytökeskittymän Lammentien pohjoispuolella: alueelta kerättiin löytöinä kvartsikaavin ja -iskoksia. Katja Vuoristo teki myöhemmin samana vuonna paikalla koekaivauksen, jossa tutkittiin sekä vanhaa että uutta löytöaluetta. Tutkimuksen perusteella todettiin, että kivikautinen asuinpaikka ulottuu Lammentien pohjoispuoliselle alueelle rajautuen pohjoisessa kallioon ja etelässä Lammintiehen.

Menetelmät

Kaapeliojat kaivettiin kaivurilla ohuina kerroksina, arkeologin keskeytyksettömässä valvonnassa. Tarvittaessa kaivannon pohjaa ja leikkauksia puhdistettiin esille lapiolla tai lastalla. Kaivannon leikkaukset ja syntyneet maakasat tarkastettiin silmänvaraisesti. Työn eteneminen sekä esille tulleet relevantit tai mahdollisesti relevantit ilmiöt dokumentoitiin sanallisesti ja valokuvin.

Kaivannon leveys oli sen yläreunassa noin 60 cm ja pohjassa noin 40 cm. Syvyys oli koko matkalla noin 80 cm.

Havainnot

Linja sijoittui länsiluode–itäkaakko-suuntaisen paikallistien (Lammentie) pohjoisreunaan, tien pohjoispuoleisen ojan metsänpuoleisen luiskan yläreunaan. Kaivannon länsipään koordinaatit ovat N 6698098 E 288901 ja itäpään N 6698068 E 288954. Kaivanto kulki ojan luiskaa, pääosin sen yläreunaa. Läntisin pää sijoittui ojan pohjaan. Koskemattomaan metsämaahan ulottuivat ainoastaan kaksi alla tarkemmin kuvattua pienialaista laajennusta, jotka tehtiin harusta ja sähkötolppaa varten.

Maaperä oli koko kaivannon matkalla pinnassa (20–40 cm:n syvyyteen) moreenia. Sen alla oli savea, joka linjan itäpäättä lähestyttäessä muuttui vähitellen siltiksi ja aivan itäpäässä jo hiedaksi. Metsämaassa ojan reunan päällä oli ojasta aikanaan kaivettuja laakeita maakasoja, jotka peittivät alkuperäistä maanpintaa laajalta alalta kaapelikaivannon kohdalla.

Valvottavaa linjaa tarkastellaan ennen kaivun aloittamista. Linja alkoi vasemmalla olevan sähkötolpan kohdalta ja päättyi oikealla, kaivinkoneen vasemmalla puolella, näkyvän tolpan luo. Linja on merkitty oranssipäisillä kepeillä. Lännestä.

Linjan länsipäässä sijaitsevasta sähkötolpasta seitsemän metriä itäkaakkoon, kiinni kaapeli-kaivannon pohjoisreunaan (N6698092 E 288906), kaivettiin uutta tolpan uutta harusta varten kuoppa. Sen laajuus oli 1,2 x 1,0 m ja syvyys alkuperäisestä maanpinnasta mitattuna 80 cm. Kulttuurikerrosta tai muuta muinaisjäänökseen viittaavaa ei havaittu.

Kohtaan N 6698092 E 288906 uutta tolpan harusta varten kaivettu kuoppa. Pintaosan huomattavan paksu ruskeana erottuva moreenikerros johtuu siitä, että paikalla oli aiemmin ojasta kaivettu maakasa. Alkuperäinen maanpinta on lapion kahvaosan tasalla. Etelästä.

Uutta tolpan harusta varten kaivettu kuoppa luoteesta.

Toinen kaapelikaivannon pohjoisreunaan kaivettu laajempi alue avattiin kohtaan N 6698080E 288926. Uutta sähkötolppaa varten tehdyn kaivannon laajuus oli 1,7 x 1,0 m ja syvyys 60 cm. Kaivannossa ei havaittu mitään erityistä, suurimmassa syvyydessä maa oli kauttaaltaan puhdasta savea. Maansiirtourakoitsijalle annettiin lupa kaivaa kuopan kohta syvemmälle myöhemmin, koska sähkötolppaa ei voitu pystyttää vielä valvontapäivänä. Molemmat em. kuopat kaivettiin ja valvottiin samoin menetelmin kuin kapea kaapelikaivantokin.

Kohtaan N 6698080 E 288926 uutta sähkötolppaa varten kaivettu ala. Etelästä.

Linjan itäpäässä oli kaksiahaarainen sähkötolppa ja peltinen jakokaappi. Niiden kohdalta maa oli aiempien kaivantojen sekoittama, eikä sitä syvemmällä olleiden vanhojen johtojenkaan vuoksi kaivettu tässä yhteydessä kuin 20–30 cm:n syvyyteen. Tässä noin neljän metrin pituisessa kaivannon osassa näkyi pelkästään kauttaaltaan sekoitettua maata.

Vasen kuva: linjan länsipää. Länsiluoteesta. Oikea kuva: kaivannon itäisin pää valvonnan lopputilanteessa. Länsiluoteesta.

Vasen kuva: kaivannon itäpää (80 cm:n syvyyteen kaivettu osa). Itäkaakosta. Oikea kuva: yleiskuva linjasta valvonnan päättyessä. Kaakosta.

Tulos

Valvonnassa ei havaittu mitään muinaisjäänökseen viittaavaa.

21.12.2016

Ville Laakso

Arkistolähteet

Karjalainen, Taisto 2005. Aarnionperän asemakaava-alueen inventointi. Museovirasto.
Raike, Eeva 2001. Salon kaupungin arkeologinen inventointi 2001. Turun maakuntamuseo.
Vuoristo, Katja 2005. Salo Aarnionsuo. Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus 30.5.–3.6.2005. Museovirasto.